

měry změnil v neprospěch žalované, jak to má na mysli předpis § 1052 obč. zák. o., když žalovaná nejen nezaplatila účtů z dřívějších objednávek, nýbrž zažádala dokonce o soudní vyrovnání; že tu jde o takovou změnu ve smyslu § 1052 obč. zák. o., žalovaná nepopřela, ba sama z toho důvodu o stornování obchodu žádala. Povolení úvěru je podstatnou součástí smlouvy. Hospodářský důvod je zde v intenci stran, že kupujícímu má být umožněno, aby kupní cenu uhradil za určitou dobu případně z obratu, který učiní v obchodě prodejem koupeného zboží anebo jiného zboží. Předpokladem takového úvěru je důvěra, kterou prodávající projevuje ke kupujícímu, když se mu zavazuje dodat zboží předem — na úvěr. Jestliže se poměry změny, jak to má na mysli § 1052 obč. zák. o., bylo by nespravedlivé, aby kupující směl trvat na plnění předem; tu nastává zákonná modifikace smlouvy ve prospěch prodávajícího, který nemusí plnit, leč by se mu dostalo hotového zaplacení nebo zajištění. Dostává se mu tak zákonem výhody, kterou je dostatečně zabezpečen proti ztrátě. Nemůže však jednostranně modifikovati smlouvu tak, že by z ní eliminoval onu podstatnou část o úvěru a tak se zbavil povinnosti plnění předem na úvěr, a osoboval si právo plnění proti hotovému zaplacení, co v původní smlouvě obsaženo nebylo. K takové změně smlouvy mu zákon práva nedává. Jestliže se sám dovolává změněných poměrů a odepírá plnění předem se zřetelem ke změněným poměrům bez hotového zaplacení nebo zajištění, dlužno věc posuzovati tak, jako by mezi stranami hned od počátku byla stanovena rozvazovací podmínka ve smyslu známé klausule rebus sic statibus a že nastává zrušení smlouvy, jestliže podmínka tato nastane. Straně, která má podle smlouvy plnění předem a na úvěr, lze přiznati jenom výhodu, kterou jí přiznává § 1052 obč. zák. o., že totiž nemusí plnit, nelze jí však přiznati také právo nedbati oné části smlouvy o úvěru, která se jí nehodí, a trvat na plnění z ruky do ruky, když se to nesrovnává ani s právním ani s hospodářským podkladem smlouvy. Na tom nesejde, že žalobkyně uplatnila nárok na zaplacení až po uplynutí lhůty, která byla žalované podle smlouvy poskytnuta, když se této ve skutečnosti úvěru nedostalo. Nejde tu o otázku zavinení žalobkyně ani o to, směla-li právem odepřít plnění předem a lze-li tedy mluvit u ní o tom, že se octla v prodlení, protože právě její plnění nemohlo být požadováno. Chtěla-li by však nicméně na smlouvě trvat, pak by musila dodržeti smlouvu také v tom, že by plnila na úvěr předem, což však činiti nechce. Projev ochoty k plnění dostačuje jenom při plnění z ruky do ruky, nikoli tam, kde podle smlouvy mělo být plněno předem na úvěr.

Čís. 14313.

K spolčení podle § 1175 obč. zák. stačí úmluva o společném vedení podniku, společný účel sledovaný společníky a poskytnutí prostředků k jeho opatření.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1935, Rv II 358/33.)

Žalobce tvrdě, že žalovaný František S. uzavřel s Arnoštem R. společnost výdělkovou (spediční) podle předpisů občanského zákona do-

máhá se podle § 1203 obč. zák. a čl. 272 obch. zák. na žalovaném zaplacení benzínu, dodaného společností. Proti žalobě namítl žalovaný, že ho nelze považovati za společníka, protože spediční živnost provozoval jen Arnošt R. Nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Arnošt R. ujednal se žalovaným, že bude živnost ohlášena na jeho jméno, že bude jezdit s autem, začež bude dostávat mzdu šoféřskou. Výtěžek dopravy sčítával vždy se žalovaným a musily býti z výtěžku toho hrazeny splátky za auto a různé jeho součástky. Účty zněly na oba, Arnošta R. i žalovaného. Zisky nešly do majetku Arnošta R., nýbrž byly mezi ním a žalovaným vyúčtovány a byla hrazena jimi rezie podniku tím, že byl placen z nich provozovací prostředek. Stav byl tedy takový, že do společnosti vznesl jeden provozovací prostředek, druhý svou práci, a zisk jejich byl v tom, že jeden bral za svou práci odměnu ve formě šoféřské mzdy, druhý získával tím, že ubýval mu splátkami z výtěžku dopravy jeho dluh za auto. I když některý účet nebyl formálně správně žalobcem vystaven na jméno obou společníků, byl mezi Arnoštem R. společenský poměr, totiž společnost výdělková ve smyslu § 1175 obč. zák. a to spediční.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Z § 1175 obč. zák. vyplývá, že k tomu, aby se spolčení považovalo za výdělečnou společnost, stačí ač výslovná ať konkludentními činy ujednaná úmluva k společnému vedení podniku. Stačí, aby byl stanoven společný účel sledovaný stranami, a aby byly poskytnuty prostředky k jeho opatření. Ostatní ujednání nejsou podstatná a chybí-li, lze je nahraditi dispositivními ustanoveními zákona, zejména i ohledně podílu na zisku a ztrátě. Nelze proto naproti třetím osobám nedostatek takových ujednání namítati. Vůči žalobci považovaly proto nižší soudy žalovaného právem za společníka.

Čís. 14314.

Nepřípustnost rekursu do rozhodnutí podaného jen proto, že jest opatřeno důvody, ač toho zákon nepředpisuje.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1935, R I 393/35.)

Konkursní komisař nevyhověv rekursu úpadcovu podle § 192 (3) konk. řádu předložil jej rekursnímu soudu k rozhodnutí. Usnesení své odůvodnil. R e k u r s n í s o u d odmítl rekurs. D ů v o d y: Stěžovatel stěžuje si jen do toho, že, ač žádal konkursního komisaře, by jeho rekursy předkládal vrchnímu soudu k rozhodnutí bez komentářů a vyjádření, komisař tomu nevyhověl a postupoval tak proti výnosu presidia krajského soudu v K. H. Vytýká, že konkursní komisař odůvodňuje svoje usnesení vydaná dle ustanovení § 192 odst. 3 konk. ř., zejména, když na svém rozhodnutí trvá. Podle § 192 konk. ř. jest sice ku stížnosti legiti-